

ZASEBNI MONTESSORI VRTEC
HIŠA OTROK
v SLOVENJ GRADCU

PODATKI O VRTCU

Znotraj EDUKE, Zavoda za izobraževanje in svetovanje Slovenj Gradec, deluje zasebni vrtec **Zasebni Montessori vrtec Hiša otrok**, Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec.

Vrtec izvaja celodnevni program, ki je namenjen otrokom v starosti od 11 mesecev do vstopa v šolo. Vrtec je odprt od 06.45 do 15.45, oziroma se odpiralni čas spremeni skladno s potrebami staršev.

Zasebni Montessori vrtec Hiša otrok Slovenj Gradec je vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, kar je osnova za sofinanciranje programa.

PREDSTAVITEV PROGRAMA MONTESSORI

Vrtec izvaja Program vrtca montessori, ki mu je Strokovni svet RS na svoji 161. seji 19. 12. 2013 dal pozitivno mnenje o ustreznosti Programa vrtca montessori.

CILJ PROGRAMA MONTESSORI

- biti samostojen, poznati samega sebe
- imeti veselje do učenja, znanje in druge spretnosti, potrebne za uspešno življenjsko pot
- imeti spoštovanje do sebe, soljudi in do okolja
- imeti sposobnost prepoznavanja potreb, odločanja in reševanja težav ter samodiscipline
- mir v svetu je končni cilj pedagogike montessori- ta nastane kot posledica zadovoljnih, srečnih ljudi, ki znajo in želijo sodelovati z drugimi pri ustvarjanju boljšega sveta

Pristop montessori zajema **celostni razvoj otroka** in nagovarja vse vidike: **telesni, čustveni, socialni, kognitivni in duhovni razvoj otroka.**

SOCIALNI IN ČUSTVENI TER DUHOVNI RAZVOJ

V pripravljenem okolju po pedagogiki montessori so otroci v starostno heterogenih skupinah najmanj treh različnih starosti. To omogoča starejšim, socialno bolj razvitim otrokom, da postanejo vzor mlajšim. Čut za strpnost se razvija, ko starejši pomagajo mlajšim, in ko se starejši učijo potrpežljivosti, skrbi za ter spoštovanje drugih perspektiv s pomočjo izkušenj z mlajšimi otroki. V heterogenih skupinah si otroci lahko izberejo prijateljstva na temelju skupnih interesov, ne le zaradi enake starosti. Skrb za sebe, za druge in za okolje je temelj za vsa pravila v vrtcu. S tem, ko odrasli spoštljivo delajo in živijo z otroki, se otroci naučijo spoštljivega vedenja do sebe in drugih.

Otroci imajo tudi naravni čut za sprejemanje in razumevanje duhovnega. Že od majhnega čutijo veselje in mir ob meditaciji naravnih pojavov. Cenijo trenutke tišine in priložnosti za zavedanje stvari okoli sebe in v sebi. Zato imajo v montessori programu v vsakodnevnem življenju omogočene take priložnosti.

TELESNI, GIBALNI RAZVOJ

Da bi postali samostojni, morajo otroci razviti dobro koordinacijo in nadzor gibanja. Svoboda gibanja, ki je na voljo otrokom v zgodnjem otroštvu, jim omogoča učenje nadzorovanja telesa v določenem prostoru. Dejavnosti na področju vsakdanjega življenja vključujejo pozornost, skrb zase, za druge in za okolje. Dejavnosti vključujejo preta-

kanje tekočin, pripravo hrane, pomivanje posode, loščenje čevljev ali ogledala ... ter vaje v vljudnosti in spoštovanju. S pomočjo teh nalog in izkušenj se otroci učijo koncentracije, koordinacije gibanja, reda, zaključen ciklus dela in razvijajo fino motoriko. Vaje v vsakdanjem življenju so temelj prihodnjega učenja.

Zaznavni materiali so oblikovani tako, da otroci identificirajo in klasificirajo informacije, ki jih s pomočjo čutil dobijo iz okolja ter s tem izostrijo svoja čutila. S pomočjo vida, sluha, tipa, vonja, okusa raziskujejo značilnosti teh razvojnih materialov ter se jih učijo klasificirati ter postopno poimenovati te lastnosti v svojem okolju. Zavedanje in poimenovanje temeljnih dimenzij življenja je otrokov ključ do okolja, v katerem živi.

KOGNITIVNI RAZVOJ

Otrok v predšolskem obdobju je v času, ko se možganske poti ustvarjajo in utrjujejo. Maria Montessori je opazila, da je otrok te starosti v občutljivem obdobju za jezik, tako govorno kot pisno. Okolje za otroka v tem obdobju je bogato tako v priložnosti za govorjeno besedo (poslušanje zgodb, rim, pesmi, pogovori z drugimi), kakor z uvajanjem v opisovanje. Otroci se s peščenimi črkami in premično abecedo uvedejo v prepoznavanje črk in začetno pisanje in postopoma tudi v branje.

Števila so zelo mikavna za otroke. Vedeti koliko ali kakšno število, to zagotavlja drugo dimenzijo razumevanja sveta. Montessori materiali na področju matematike pomagajo otrokom razumeti mate-

matične koncepte. Otroci z rokovanjem konkretnih materialov gradijo trdne temelje za matematične principe, razvijajo spretnosti in sposobnosti za reševanje težav, ki jih bodo potrebovali na področju matematike.

Znanost (zgodovina, geografija, biologija) in umetnost (likovna in glasbena) sta prepleteni v predšolski kurikulum pedagogike montessori. Predstavljeni so na zaznavni način, skupaj z izkušnjami realnega življenja. Pri geografiji se ne učijo le imen različnih držav, ampak tudi o življenju v njih. S tem razvijajo čut spoštovanja do različnih kultur. Majhni otroci so po naravi znanstveniki. Ko opazujejo ali skrbijo za rastline in živali, se v njih prebujata zanimanje za znanstvene razlage in do odkrivanja življenja. Likovna in glasbena umetnost otrokom omogočata veselo in ustvarjalno lastno izražanje, kot tudi izkušnje z umetniki teh področij.

Materiali v montessori okolju so oblikovani tako, da izolirajo en koncept, značilnost na zelo konkreten način. Otroci delajo z materiali, ki imajo vgrajeno kontrolo napake in s tem omogočajo otrokom, da sami odkrivajo svoje napake. »Napake« razumemo kot potreben del učnega procesa, ki otrokom pomaga pri rasti. Montessori materiali so most med znanim in neznanim ter otrokom omogočajo, da se počasi razvijajo od konkretne, temeljne na izkušnji k vedno bolj abstraktni misli.

NAČELA, VSEBINA, OBLIKE DELA

Vsak otrok prihaja na svet z njemu lastnimi sposobnostmi. Te sposobnosti so mnogo večje kot jih lahko v nekem okolju uresniči. Otrok ima sposobnost, da vase vpija vse vidike okolja vključno z jezikom in kulturo. Otrokov razvoj v prvih letih se osredotoča na učenje samostojnosti. Odgovarjajoče vzgojno okolje podpira to naravno težnjo otroka in mu omogoča, da bo postal sposoben in samozavesten.

Vrtec montessori je dom za otroke, prostor, kjer je otrok najbolj cenjen gost, zato mu pripravimo vse najboljše: pripomočke za igro in razvoj na vseh področjih, osebje, hrano in ritem življenja, ki bo čim bolj naklonjen otrokom – skupini kot celoti in raznolikim otrokom v njej.

V našem vrtcu so z otroki usposobljeni montessori pedagogi s predhodno univerzitetno izobrazbo. V obogatitvene dejavnosti so vključeni strokovno in didaktično usposobljeni strokovnjaki z različnih področij in z osnovnim predznanjem o montessori pedagogiki (pedagogi, posebej usposobljeni s področja zgodnjega učenja tujih jezikov, učiteljica joga za otroke, glasbena pedagoginja ...).

Otroci v montessori okolju so v starostno mešanih oddelkih (običajno 1-3 in 3-6). Stremimo k temu, da je cenjena občutljivost za skupnost in spoštovanje drugega (vsakodnevna aktivnost, gibanje na črti ter igra tišine). Otroci lahko izberejo delo sami ali v oblikovanih skupinah. Asistent-vzgojitelj pripravlja predstavitve (ali učne ure), ko je otrok pripravljen. Te so lahko individualne ali v malih skupinah.

Učilnica montessori je običajno velik prostor z občutkom odprtosti. V njem so nizke odprte omare s policami ter mize različnih velikosti, pri katerih lahko udobno sedijo eden do štirje otroci. Prostor je razdeljen na razvojna področja (zaznavanje, jezik, umetnost, vsakdanje življenje, motorika, za starejše od 3 let matematika in znanost), ki jih pogosto razmejujejo omare. Na vsakem področju so materiali, to je montessori izraz za razvojne pripomočke.

Tako kot celoten kurikulum je tudi uporaba montessori materialov (učnih pripomočkov) strukturirana. Materiali znotraj enega področja imajo točno določeno mesto na polici – občutljivost otrok za red ter spoštovanje drugega otroka. Materiale otroci pospravijo nazaj na polico, da so pripravljeni za drugega otroka – spoštovanje do drugega. Materiali so postavljeni na policah od preprostega k težjemu ter od konkretnega k bolj abstraktnemu.

Maria Montessori je menila, da je globoka koncentracija bistvenega pomena, tako lahko otroci najbolje oblikujejo svojo osebnost. Do globoke koncentracije pride otrok s pomočjo dela z rokami, torej z materiali.

PREHRANA, ZDRAVJE, VARNOST

Obroki so uravnoteženi, preprosti ter so tudi kot izkušnja socialnega življenja. Otroci sodelujejo pri pripravi miz, postrežbi in vsemu, kar predstavlja lep potek obreda in druženja ob mizi. Otroci prejmejo štiri obroke, poleg zajtrka in kosila še dopoldansko in popoldansko malico. Na razpolago imajo nesladkane napitke. Vsakodnevno si prizadevamo ustvarjati zdrav način življenja, skrbimo, da so prostori prezračeni, primerna temperatura ter vlaga in da imajo otroci možnost vsakodnevnega gibanja zunaj.

OBOGATITVENI PROGRAM

Glede na potrebe otrok, razpoložljivih primernih izvajalcev in usmeritev strokovnih delavcev, vodstvo vrtca vsako šolsko leto izbere dodatne dejavnosti, ki jih vrtec ponudi za otroke v starosti 3–6 let (možnost drugega tujega jezika, različne športne aktivnosti, joga za otroke, glasbeno uvajanje za predšolske otroke, itd.). V ceno vrtca je vključen prvi tuji jezik in gibanje.

SODELOVANJE S STARŠI OTROK

V montessori okolju govorimo o tako imenovanem močnem partnerstvu s starši otrok, saj je usklajenost delovanja vseh, ki delajo z otroki zelo pomembna. Poleg običajnega sodelovanja s starši preko uvodnega razgovora, predstavitev, sestankov, govornih ur oziroma

pogovornih ur s starši ter sprotnih stikov, se organizirajo še predavanja za starše, kjer predstavimo različne vidike montessori pedagogike. Organiziramo tematsko različna srečanja z otroki in starši (popoldan z očetmi, večer z mamami, petkovo popoldne s starimi starši, itd.). Staršem omogočimo opazovanja. Za starše pripravimo poleg publikacije vrtca še druge predstavitvene dokumentacije kot je priročnik za starše in drugo.

PRED SPREJEMOM OTROKA V VRTEC

se s starši osebno srečamo in pogovorimo. Pred podpisom pogodbe staršem predstavimo montessori pedagogiko in pristop ter jim zagotovimo vpogled v način obračunavanja in plačevanja prispevka za vrtec. Starši in vrtec podpišejo pogodbo, v kateri so določene medsebojne pravice in obveznosti.

OBVEŠČANJE STARŠEV

Starše obveščamo o dogodkih v vrtcu s pomočjo e-pošte, osebnega razgovora z vzgojiteljem, omogočimo mu opazovanje v skupini. Za starše organiziramo sestanke, pogovorne ure, predavanja, delavnice in izobraževanja za starše, program za otroke in starše (montessori urice). Starši po dogovoru sodelujejo pri glasilu, projektih, tematskih večerih in v drugih oblikah druženja (prireditve, praznovanja, pikniki, čajanke, itd.) ter so lahko v pomoč pri pripravi in vzdrževanju mate-

rialov. Po dogovoru s starši organiziramo obisk vzgojitelja na domu (običajno v starosti otroka do 3 let pred vstopom v vrtec).

PRAVICE OTROK IN STARŠEV

Otrokom zagotavljamo upoštevanje pravic, ki so določene v mednarodnih dokumentih, ustavi in slovenski zakonodaji. Vrtec je dostopen vsem otrokom. Življenje v vrtcu je organizirano tako, da spoštuje razlike, pravice in drugačnosti.

»Vzgojno delo v vrtcu je usmerjeno k polnemu razvoju otrokove osebnosti, umskih in telesnih sposobnosti, h krepitvi človekovih pravic, spoštovanju otrokove družine, kulture in k pripravi otroka na odgovorno življenje v svobodni družbi, v duhu razumevanja in miru, h krepitvi spoštljivega odnosa do naravnega okolja.« (iz Konvencije o otrokovih pravicah).

Starši imajo možnost na rednih in izrednih pogovorih z vzgojiteljicami dobiti informacije o dogajanju v vrtcu in otrokovem razvoju.

EDUKA,
Zavod za izobraževanje in svetovanje, Slovenj Gradec
PE Zasebni Montessori vrtec HIŠA OTROK
Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec
02 88 38 720, 031 80 70 80
www.eduka.si, eduka@amis.net

